

CLASS : 10th (Secondary)

Code No. 5508

Series : Sec. April/2021

Roll No.

SET : B

संस्कृत

भाग - II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

(Academic/Open)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 10 हैं।
- परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
- कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।

निर्देश: -

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।

(बहुविकल्पीय उत्तरात्मक प्रश्नाः)

1. (i) बालक शब्दस्य तृतीया एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) बालकेन (ख) बालकान्
- (ग) बलकेन (घ) बालकेन्

5508/(Set : B)/ II

P. T. O.

- (ii) लता शब्दस्य चतुर्थी एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) लतायै (ख) लतयै
(ग) लतायाः (घ) लताये
- (iii) युष्मद् शब्दस्य द्वितीया एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) त्वाम् (ख) त्वम्
(ग) युवाम् (घ) माम्
2. (i) पठ् - लट्लकारस्य प्र० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पठसि (ख) पठामि
(ग) पठन्ति (घ) पठति
- (ii) पा - लृट्लकारस्य म० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) पासि (ख) पिबसि
(ग) पिबिष्यसि (घ) पास्यसि
- (iii) दृश् - लङ्लकारस्य उ० पु० एकवचने किं रूपम् ? 1
- (क) अदृश्यत्
(ख) अपश्याम
(ग) अपश्यत्
(घ) अपश्यम्

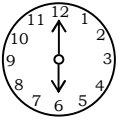
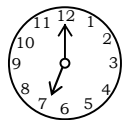
3. (i) 'उभयतः' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) द्वितीया (ख) तृतीया
(ग) चतुर्थी (घ) पंचमी
- (ii) 'सह' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) तृतीया (ख) चतुर्थी
(ग) पंचमी (घ) षष्ठी
- (iii) 'स्वस्ति' उपपद योगे का विभक्ति ? 1
- (क) चतुर्थी (ख) पंचमी
(ग) षष्ठी (घ) सप्तमी
4. अव्ययपदेन रिक्तस्थानं पूरयत -
- (i) जीवनं दुर्वहम् अस्ति । (अत्र/तत्र) 1
- (ii) समयस्य शब्दुपयोगः करणीयः। (सदा/कदा) 1
5. (i) 'सलीलम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) लीलयासह (ख) जालम्
(ग) पानी (घ) जलम्
- (ii) 'आम्रम्' पदस्य पर्यायपदं लिखत - 1
- (क) आम (ख) रासालम्
(ग) रसाला (घ) रसालम्

6. (i) 'सुकरम्' पदस्य विलोमपदं चिनुत - 1
- (क) दोखकरम् (ख) दुर्करम्
- (ग) दूषकरं (घ) दुष्करम्
- (ii) 'मूर्खः' इति पदस्य विलोमपदं किम् ? 1
- (क) पण्डितः (ख) अपण्डितः
- (ग) पंडिता (घ) पडितः
7. (i) दूष् + क्त संयोगे किं रूपम् ? 1
- (क) दूषितम् (ख) दुषित
- (ग) दूषीता (घ) दुषीतम्
- (ii) 'रमणीया' पदे कः प्रत्ययः चिनुत ? 1
- (क) अनीयर्
- (ख) आनीयर्
- (ग) नीयर्
- (घ) णीयर्
- (iii) '30' स्थाने संख्यावाचीपदं चिनुत - 1
- (क) त्रिशत
- (ख) त्रिंशत्
- (ग) त्रीशत्
- (घ) त्रयोशत्

- (iv) 'षोडश' पद स्थाने का गणना चिनुत ? 1
- (क) 06 (ख) 16
- (ग) 26 (घ) 36
- (v) 'नास्ति' इति पदे किं सन्धिच्छेदपदम् ? 1
- (क) ना + स्ति (ख) ना + ति
- (ग) ना + आस्ती (घ) न + अस्ति
- (vi) 'नास्ति' इति पदे सन्धेः नाम किम् ? 1
- (क) दीर्घ (ख) गुण
- (ग) यण् (घ) वृद्धिः
- (vii) 'रक्तः + च' इति पदे किं सन्धिपदम् ? 1
- (क) रक्तश्च (ख) रक्तस्च
- (ग) रक्तष्य (घ) रक्तच
- (viii) 'उद्यमसमः' अत्र किं विग्रहपदम् ? 1
- (क) उद्यमं समः
- (ख) उद्यमः समः
- (ग) उद्यमाय समः
- (घ) उद्यमेन समः

- (ix) 'महान् वृक्षः' अत्र किं समस्तपदम् ? 1
- (क) महावृक्षः (ख) महवृक्षः
(ग) माहवृक्ष (घ) महावक्षः
- (x) 'उद्यमसमः' अत्र समासस्य किं नाम ? 1
- (क) तत्पुरुषः (ख) द्वन्द्वः
(ग) द्विगुः (घ) बहुव्रीहिः
- (xi) 'प्रसीदति' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) प्र (ख) पर
(ग) प्रसी (घ) ति
- (xii) 'निर्बलः' अत्र कः उपसर्गः ? 1
- (क) निर् (ख) निरः
(ग) नीर् (घ) निरा
- (xiii) 'तुल्यवत्सला जननी' अत्र किं विशेष्यपदम् ? 1
- (क) तुल्य (ख) वत्सला
(ग) जननी (घ) जननिः

8. घटिकां दृष्ट्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

- (i) प्रातः छात्रः वादने उत्तिष्ठति। (षड्/चतुर्) 1
- (ii) छात्रः प्रातः वादने विद्यालयं गच्छति। (सप्त/दश) 1

(रचनात्मकं कार्यम्)

9. पत्रं पठित्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

सेवायाम्

मुख्याध्यापक महोदय,

रा० उ० वि०

नागलोई

श्रीमन्तः !

सविनयं निवेदनम् अस्ति। मम(i)..... विवाहः 25/6/21 दिनांके भविष्यति। अतोहि अहं
विद्यालयम्(ii)..... असमर्थः अस्ति। कृपया दिन(iii)..... अवकाशं दत्वा माम् कृतार्थं
कुर्वन्तु(iv).....।

भवताम्

आज्ञाकारी शिष्यः

.....(v).....

कक्षा - दशम

अनु० - एकादश

मञ्जूषा

हरदेवः, भवन्तः, आगन्तुम्, द्वयस्य, अनुजस्य।

10. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः उचितपदं चित्वा वाक्येषु रिक्तस्थानं पूरयत -

5 × 1 = 5

वाक्यानि -

- (क) इदं चित्रम् अस्ति।
 (ख) उद्याने भ्रमन्ति।
 (ग) बालकाः ।
 (घ) छात्रा रज्ज्वा ।
 (ङ) तिष्ठतः।

मञ्जूषा

स्त्रीपुरुषौ, क्रीडति, क्रीडन्ति, नराः, उद्यानस्या